Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 119. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го ЧЕРВНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 25, 1985 No. 119. VOL. XCII

Створено Комісію перевірки навчання про історію поневолених народів

Джерзі Сити, Н. Дж. — Етнічна рада губернатора Томаса Кейна в Ню Джерзі вибрала д-ра Тадеуша Громаду, професора історії в Стейтовому університеті в Джерзі Сити, на голову спеціяльної Комісії навчання історії Східньої Европи і поневолених народів в публічних школах Ню Джерзі.

Ця Комісія в Ню Джерзі є першим таким тілом в ЗСА. Завдання цієї Комісії буде перевірити всі програми навчання в публічних школах стейту, які відносяться до країн Східньої Европи і поневолених народів.

Комісію створено тому, що багато мешканців Ню Джерзі незадоволені дотеперішнім поданням і навчанням про згадані народи.

Д-р Ґромада, спеціяліст з історії Східньої Европи, провадить різні етнічні й іміграційні студії в Стейтовому коледжі. Він також є генеральним секретарем Польського інституту мистецтв і природничих наук.

Якраз тепер д-р Ґромада чекає відповідей від усіх середніх шкіл в Ню Джерзі, яким він вислав запитник в цій справі. На це також погодився Департамент освіти в цім стейті.

„Завданням Комісії є, щоб послужити всім середнім школам в Ню Джерзі та допомогти їм в навчанні про Східню Европу та про поневолені народи, а не вказувати їм на недомагання", — пояснив д-р Громада.

Комісія створила дві групи, які допомагатимуть учителям в Ню Джерзі. Д-р Вітавт Кіпел очолює групу підготови матеріялів, а д-р Джаніс Ґайґуліс очолює групу людських ресурсів.

До Комісії з українців входять Андрій Кейбіда та Зенон Онуфрик.

Щодо точніших інформацій про Комісію і її працю слід звертатися до д-ра Громади в коледжі на число телефону: (201) 547-3251.

Федеральні службовці пожертвували на ЗУАДК

Філядельфія (О.Т.). — У минулому році повідомлено федеральних службовців, що згідно з рішенням суду вони можуть вписувати на листках пожертв будь-яку харитативну організацію, яка вдоволяє вимоги закону. Такою організацією є ЗУАДК.

Тепер ЗУАДК повідомляє про стан збірки на його фонд в часі федеральної кампанії в 1984 році: Вашінгтон — 7,008 дол., Клівленд — 280 дол., Мериленд — 202 дол., Філядельфія — 59.15 дол., Каліфорнія — 36.29 дол. і Омага — 14.16 дол. Разом — 7,599.60 дол.

Екзекутива ЗУАДК складає щиросердечну подяку федеральним службовцям, що відгукнулися на цей заклик і зложили повищу суму на потребуючих братів і сестер у світі та що спопуляризували ЗУАДК серед не-українців.

ЗУАДК закликає всіх українців на федеральній службі піти слідами вищезгаданих жертводавців і в цьому році на своїх місцях праці складати на харитативну діяльність ЗУАДК.

Вийшов „Листок Апостоляту Молоді"

Чикаго. — Тут вийшов „Листок Апостоляту Молоді", в якім є дописи з останнього З'їзду „Українська Молодь Христові", що відбувся в Чикаго осінню 1983 року. Дописи в листку написані учасниками з'їзду; вони цікаві — написано про програму з'їзду та про теми, які обговорено на з'їзді.

Як відомо, цьогорічний З'їзд відбуватиметься від 28-го до 30-го червня в Стемфорді, Конн., підготовлений Стемпфордським епархіяльним відділом, який запрошує молодь до участи.

Листок можна замовляти на адресу: The Youth Ministry Office of the St. Nicholas Eparchy, 2305 W. Superior Str., Chicago, Il. 60612.

У ПОЛЬЩІ РОЗПОЧАЛИСЬ ШИКАНИ ПРОТИ Л. ВАЛЄНСИ

Варшава, Польща. — Пресове агентство Ройтерса інформує з Варшави, що польська прокуратура в Ґданську вже кілька разів викликала на „розмови" голову забороненої вільної робітничої профспілки „Солідарність" Леха Валенсу і пропонували йому, спочатку тільки „доброзичливо", а потім погрозами, щоб він перестав виступати проти державного ладу в Польщі і не критикував політики уряду прем'єр-міністра Войцєха Ярузельского.

У Польщі, західні дипломати і кореспонденти навіть не сумніваються, що шикани проти Валенси тісно пов'язані з його виступом на політичному процесі проти трьох колишніх лідерів „Солідарности" і систематичних критиків теперішньої політики режиму — Богдана Ліса, Владислава Фразенюка і Адама Міхніка яких, фактично, Л. Валенса обороняв, кажучи, що вони не поповнили жадного злочину критикуючи ті чи інші потягнення уряду, нащо має право кожний громадянин Польщі згідно з існуючою конституцією.

Розмовляючи пізніше із західніми кореспондентами Л. Валенса заявив, що він ігнорував попередження прокуратури, бо всі ці виклики і „дружні розмови" виглядають на чисту комедію. Прокуратура повторяє тільки старі заялозені фрази судової бюрократії і шукає зрадників там, де їх немає. „Мені жадна судова інстанція чи прокуратор не може доказати зради „батьківщини", — заявив Валенса журналістам, і я, навпаки, далі критикуватиму внутрішню й економічну політику уряду і нелегальне піднесення цін на харчові продукти.

Західні політичні спостерігачі сумніваються чи в теперішній ситуації режим В. Ярузельского може дозволити собі на арешт Валенси, який міг би викликати обурення і протести не тільки в Польщі, але також у закордонних профспілках і нові евентуально санкції проти його уряду.

У Державному департаменті вбито дві особи

Вашінгтон. — В п'ятницю, 21-го червня, недалеко від кабінету державного секретаря Джорджа Шулца на сьомому поверсі будинку Державного департаменту, що в самому центрі американської столиці, роздалися два вистріли. Першим вистрілом була вбита 44-річна секретарка юридичного радника Державного секретаря Керол Достер. Вбивця — її 20-річний син Едвард Достер. Другим вистрілом Едвард вбив себе.

Як стало відомо, Едвард вбив маму, яка неодноразово зверталася за допомогою до поліції міста Александрія, Вірджінія, де вона мешкала із сином. Едвард був психічно хворим, але не хотів, щоб його взяли до шпиталю, і погрожував матері, що вб'є її, якщо вона буде настоювати на цьому.

К. Достер допомогла синові одержати перепустку в будинок Державного департаменту, яку він і використав. Працівники і керівництво були приголомшені тим, що Едвард зміг вільно принести в будинок зброю в розібраному виді, яку склав у туалеті.

Трагедія, що сталася в п'ятницю, знову висунула питання про надійність американських систем безпеки, особливо тепер, коли посилилися погрози на адресу урядових осіб.

Через шість годин після трагічного інциденту керівники Державного департаменту видали розпорядження, згідно з яким при всіх входах до будинку будуть встановлені удосконалені детектори металю, подібні до тих, які є на летовищах.

У Канаді помер П. Дуда, колишній головний радний УНС

Св. п. Павло Дуда

Віндзор, Канада (В.П.). — У четвер, 6-го червня 1985 року тут помер св. п. Павло Дуда народжений 17-го березня 1897 року у с. Велике Колодно, Україна, учасник Визвольних Змагань, колишній голова Української Стрілецької Громади та Відділу УНО у Віндзорі, головний радний Українського Народного Союзу і представник УНС на Канаду, почесний голова Окружного Комітету УНС в Дітройті, визначний суспільно-громадський діяч.

Похорон відбувся 8-го червня з церкви св. Володимира на цвинтар св. Алфонза у Віндзорі.

Св.п. П. Дуда залишив в жалобі дружину Катерину й інших членів родини в Україні і в діяспорі.

ВИСТАВКА КОЗАКІВ

Гантер, Н. Й. — Відриття виставки „Трьох Козаків" Едварда-Ека, Юрія і Яреми відбудеться тут в мотелі „Ксеня", в суботу, 29-го червня, ц.р., о годині 8-ій вечора. У програмі беруть участь: Уляна Любович, Ірина Залеська, Лаврентія Туркевич, Едвард Козак-Еко, Іван Кедрин-Рудницький, Степан Крижанівський, Гантерський ансамбль і непередбачені гості.

У ЛЕТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ ЗАГИНУЛО 329 ОСІБ

Лондон, Великобританія. — В неділю, 23-го червня ц.р., поблизу Ірляндії несподівано, мабуть від розриву бомби, впав в море пасажирський літак індійської повітряної лінії „Ир-Індія", який летів з Монтреалю через Лондон до Бомбею. Очевидно, пасажири і залога корабля, усіх разом 329 осіб, загинули у хвилях моря. Досі рятункова команда виловила з морських хвиль біля 130 тіл, за рештою йдуть розшуки.

Приблизно 45 хвилин перед приземленням на лондонському летовищі капітан великого літака Боінґ-747 дістав дозвіл на посадку, але дослівно кілька хвилин пізніше літак зник з сітки радару, а кільканадцять хвилин пізніше ірляндські чинники повідомили Лондон про катастрофу літака.

Міністер цивільної авіяції в уряді прем'єр-міністра Раджіва Ганді не виключає, що катастрофа з літаком могла бути спричинена розривом бомби на літаку, бо навіть у випадку відмови цілого механізму літака, пілот мав ми ще змогу повідомити контрольний пункт у Лондоні про можливість катастрофи. Жадного алярмуючого сигналу в Лондоні ані в інших місцях англійського суходолу не зареєстровано і тому припускають, що бомба вибухла близько кабіни пілотів, не даючи їм змоги на повідомлення. Індійський уряд, спільно з урядами Великобританії й Ірляндії, переводитиме докладне слідство, але воно буде дуже утруднене з огляду на те, що немає ані одної особи, яка залишилася б в жививх і розказала, що діялося в останній хвилині коли він падав в море.

Пасажирами літака переважно були індійці, але було також багато канадців індійського походження, а також 13 американських громадян. Якщо літак дійсно був збомблений терористами, кажуть речники багатьох урядів світу, то це ще буде додатковим доказом про злодіяння міжнародного терористичного руху.

Між іншим, кілька годин після катастрофи індійського літака на летовищі в Токіо, Японія, вибухла бомба, запакована у валізку також знята з літака, який перед кількома хвилинами прилетів з Канади. У випадку загинули два японці і шість осіб зазнали поранень.

Відбулися переговори Г. Асада з М. Ґорбачовим

Москва. — Президент Сирії Гафез Асад зустрівся минулого тижня з совєтським лідером Міхаілом Ґорбачовим. Згідно з повідомлення ТАСС, головною темою зустрічі була мирна ініціятива короля Йорданії Гуссейна, яку підтримують ЗСА.

Сирія — один з надійніших союзників СССР на Близькому Сході. Обі країни зв'язані договором про дружбу.

М. Ґорбачов і Г. Асад висловили „стурбованість" переговорами, в які втягнуті ЗСА, Ізраїль та Йорданія. Совєтський і сирійський лідери вважають, що „Ізраїль і ЗСА плетуть інтриги проти арабського народу Палестини", виступаючи проти створення незалежної палестинської держави. В цьому вони, як твердить ТАСС, „знаходять підтримку в певних арабських колах".

Совєтський Союз і Сирія стурбовані також бажанням ЗСА та Ізраїля не включати Москву до участи в міжнародній конференції щодо мирного урегулювання на Близькому Сході. Ґорбачов і Асад висловили стурбованість з приводу створення об'єднаної йордансько-палестинської делегації для участи в переговорах. Відомо, що про створення такої делегації договорилися в лютому минулого року Гуссейн і керівник Палестинської Визвольної Організації Ясір Арафат.

ТАСС, згадуючи протиріччя всередині ПВО, повідомляє: „Совєтська сторона підкреслила важливість збереження єдности Палестинської Визвольної Організації і подолання незгод серед палестинців, виходячи з принципіяльної антиімперіялістичної плятформи".

ТАСС повідомляє також, що сирійський президент підкреслив важливість участи Совєтського Союзу в мирному врегулюванні на Близькому Сході.

ЗСА вважають необхідною умовою участи СССР у близькосхідній мирній конференції відновлення дипломатичних відносин між Совєтським Союзом та Ізраїлем.

У переговорах з Асадом з совєтської сторони також брали участь голова Ради міністрів Ніколай Тіхонов, міністер закордонних справ Андрєй Ґромика та міністер оборони Сєргєй Соколов. Такий склад совєтської делегації показує, що на переговорах обговорювалися не лише економічні питання, але й питання дальшого військового співробітництва СССР і Сирії.

ДЖ. АНДЕРСОН ПИШЕ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ

Ню Йорк. — Відомий американський колюмніст Джек Андерсон, статті якого появляються в різних газетах ЗСА, присвятив Україні і сучасному рухові спротиву свою статтю з неділі, 9-го червня. В ній він, крім своїх думок, реферує останні рапорти Сі-Ай-Ей про ситуацію в Україні. Статтю, що її співавтором є Дейл Ван Атта, подаємо внизу в українському перекладі.

Найбільш важливою республікою для економіки Совєтського Союзу, за вийомком російської республіки, є Україна. В останніх роках багата і родюча земля України стала центром націоналістичного запалу, що турбує Кремль.

Звідомлення Центральної Розвідчої Агенції вказують на багато антисовєтських і антиросійських протестів в українських містах в останніх двох роках, та твердять, що це почалось через рух „Солідарности" в Польщі.

Особа, яка придушує ці прояви, це провідник української комуністичної партії, Володимир Щербицький. Це та сама людина, що повчала президента Реґена про небезпеку „зоряних війн", в час, коли він очолював совєтську делеґацію у Вашінґтоні в березні ц.р. Щербицький негайно побачив, що на українську міліцію не можна розраховувати в здушенні протестів, хіба що війська КҐБ „заохочували" її до того. Тепер на першу познаку небезпеки, Щербицький негайно викликує слухняних і безоглядних КҐБістів.

Рапорт Центральної Розвідчої Агенції стверджує, що український націоналістичний рух не має великих шансів на успіх. Хоча згадується, що Україна має подостатньо мінеральних і сільськогосподарських багатств, щоб бути еономічно самовистачальною, совєтські провідники ніколи добровільно не покинуть 50 мільйонів людей в тому районі, майже величиною Франції, бо (Україна) „служить як житниця і потужний сировинний продуцент для СССР".

Але Україна є також плодючим ґрунтом для руху спротиву. Рапорт Центральної Розвідчої Агенції каже: „Соціологічна аналіза українських дисидентів виявляє сильну перевагу письменників, лінґвістів, істориків, журналістів, учителів юристів. Але власне технологи і науковці є тими, які противляться совєтській владі. А власне спротив технологів і науковців „найбільше турбує совєтські власті". Сі-Ай-Ей твердить, що одна четверта заарештованих українських дисидентів є в тій категорії.

„Мабуть, найтривожнішим явищем для режиму є — на думку працівників американської розвідки, познаки націоналізму серед нижчих прошарків населення. Великою загрозою для центральних (московських) властей може стати той факт, що на певному етапі великого напруження для уряду, як приклад, військова аґресія з боку Китаю або боротьба всередині совєтського керівництва, українські інтелектуальні опозиціонери могли б зачерпнути підтримки від постійно невдоволених мас населення". Однак, застерігає звіт CIA „трудно передбачати, чи селянство дійсно підтримає в майбутньому український націоналістичний рух під час зудару з Москвою".

Українських селян переслідували і обманювали протягом століть і імперські, і комуністичні росіяни. Вони здобули свою державу на короткочасний період у вирі Першої світової війни, але московські большевики скоро придушили молоду українську республіку в 1920 році.

Кількадесять років пізніше Сталінова брутальна

(Закінчення на стор. 4)

МУЗИКА В ГАНТЕРІ

Гармонія звуків з природою

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Здається важко уявити собі краще оточення та тло для клясичної музики, як лагідні узбіччя зелених гір, тихий шум річки і синь літнього неба улюбленого всіми українцями Гантеру в Кетскильських горах.

Те, що саме Гантер став українцям так близький не припадкове — ледве чи інша вакаційна оселя, на нових місцях поселення, пригадує так сильно подібні місцевості в Карпатах, як саме Гантер та його довкілля.

Тому нічого дивного, що туди прямують стежки українців у літніх місяцях і що там на тлі прегарної природи розвивається і процвітає культурне життя з його літературними вечорами, мистецькими виставками, університетськими курсами і доповідями.

Одначе найбільше сприяє краса гірського довкілля плеканню клясичної музики, бо чи може бути щось кращого як слухати її в такій повній гармонії з оточуючим світом?

Гість в редакції „Свободи", проф. Ігор Соневицький, саме ентузіяст цього мистецтва у Гантері вже від кількох років та йому завдячуємо те, що того літа знову залунає добра клясична музика у славній „Ґражді" біля церкви св. Івана Хрестителя, українському центрі Гантеру.

Проф. І. Соневицький під час інтерв'ю в редакції „Свободи".

Проф. І. Соневицький розгортає свої пляни, а при тому пояснює історію створення Центру Української Культури, який дає змогу влаштовувати концерти з відомими мистецькими силами. Завдяки створенню такого центру за фінансовою підтримкою Музичної ради Ню Йорку, повіту Ґрін і Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку можна було розгорнути діяльність і через допомогу американських чинників той центр, що має офіційну назву „Музичний і Мистецький Центр Ґрін Кавнті", Інк., користується різними полегшами, зацікавленням американської публіки.

Раду Директорів очолює проф. І. Соневицький, членами її є Богдан Титла, Христина Овад і інж. Любомир Зєлик. Почесними членами дирекції стали в тому році соліст Метрополітальної опери Павло Плішка, Марк Малькевіч, директор музичного фестивалю в Нюпорт та фестивалю в Палм Біч і наша відома молода піяністка Лідія Артимів.

Діставши усі ці інформації від нашого гостя, ще із матеріялами з американської преси минулого року, де знаходимо дуже прихильні рецензії про концерти в „Ґражді", наша розмова зупиняється на плеканні та

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ВПЕРШЕ ЗА ОСТАННІ 14 років не відбулася щорічна зустріч між совєтськими і американськими старшинами, що входять до спільної військово-морської комісії, яка постійно уточнює пункти договору про попередження інцидентів у межах міжнародних вод. Ініціятором того що зустріч не відбулася, є совєтська сторона.

НА ЗМІНУ СТАРОГО джіпу в армії приходить нове авто високої прохідности під назвою „Гаммер". Перехід збройних сил ЗСА з джіпів на „Гаммери" коштуватиме біля 1,2 більйона долярів. Перша серія нових авт появиться в армії літом цього року.

КОЛО МОРСЬКОГО МУЗЕЮ в Мангеттені, Н. Й., відбулася зустріч на честь відомого французького океанографа, вченого і мандрівника Жака Ів Кусто, який прибув до ЗСА, щоб взяти участь у фестивалі на ріці Потомак, що присвячений відзначенню успіхів, досягнутих у справі очищення океанів від забруднення. На зустрічі посадник Ню Йорку Едвард Кач привітав видатного дослідника з 75-річчям з дня його народження, яке співпало з фестивалем.

ЖІНКА ЗАСУДЖЕНОГО шпигуна, яка поінформувала Федеральне Бюро Інвестигацій про його активність, призналась, що вона казала йому втікати до Совєтського Союзу, щоб його уряд не засудив за шпигунство. Джана Вокера, чоловіка Барбари Вокер, обвинувачено в тім, що він передав агентам СССР секретні документи.

КОСМІЧНИЙ КОРАБЕЛЬ „Дискавері" успішно запустив в простори обсерваторію, яка шукатиме за великою „чорною дірою", що можливо є захована в Молочному шляху. „Чорні діри" — це дуже густі зорі, що навіть світла не перепускають.

В СВІТІ

ПРОАРАБСЬКІ ЕЛЕМЕНТИ серед скрайньо-лівих греків допомогли терористам-шіїтам перенести до американського пасажирського літака лінії TWA достатню кількість зброї, якою вони опісля стероризували обслугу і захопили літак разом з пасажирама, і скерували його на Близький Схід. Газета „Вашінгтон Таймс", покликаючись на достовірні джерела урядових осіб Сі-Ай Ей, написала, що принаймні дві особи з теперішнього соціялістичного уряду Греції знали про цю змову, а може навіть допомагали її здійснити. Вашінгтонський щоденник назвав навіть по імені цих двох осіб — Костаса Наліотіса і Агаменнона Котсосґіярґаса, які є відомі з їхньої підтримки арабських терористичних груп.

КОНФЕРЕНЦІЯ П'ЯТЬОХ центральноамериканських держав, яку скликають членські держави для обговорення важливих справ міжнародної політики і безпеки в Центральній Америці, зайшла в сліпий кут після того, як заступник міністра закордонних справ Нікараґуа Гуго Віктор Тіноко відмовився брати участь в нарадах, якщо учасники конференції збираються порушувати справи Нікараґуа. Інші речники своїх урядів, зокрема, міністер закордонних справ Гондурасу Едґардо Паз Барніка обвинуватив Нікараґуа в бойкоті конференції і порушенні спокою в Центральній Америці.

ЧИСЛО ЗАБИТИХ ВІД ВИБУХУ автомобіля наладованого вибуховим матеріялом в Тріполі, Ливан, піднеслося до 75 осіб, і 152 осіб поранених. Палестинська Визвольна Організація обвинувачує Сирію в цьому замаху тому, що між Сирією і ПВО від якогось часу немає добрих відносин. Можливо тому, кажуть політичні спостерігачі, що сирійський президент Гафез Асад і лідер ПВО Ясір Арафат змагаються за лідерство на Близькому Сході і за кількість матеріяльної допомоги від Москви.

МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ справ Західньої Німеччини Фрідріх Ціммерманн закликає західні країни покласти край терористичній дільності численних нелегальних груп і ввести кару смерти для кожного засудженого за терор індивідуума. Крім того Ціммерманн пропонує бойкотувати і накладати економічні санкції на ті держави, які сприяють розвиткові міжнародного тероризму, або безпосередньо їм допомагають грішми чи зброєю. Цю заяву міністер склав у зв'язку з вибухом бомби на фракнфуртському міжнародному летовищі, від вибуху якої загинуло три особи, а 32 були поранені.

ПОЛІЦІЙНІ ВІДДІЛИ хоронять тепер приміщення західньонімецької амбасади в Манаґуа, Нікараґуа, у зв'язку з великими демонстраціями в Західній Німеччині проти американської політики в Центральній Америці і допомоги ЗСА для антикомуністичних повстанців. Москва і европейські пацифісти подбали про зігнання до Бонну великої кількости молоді, яка, викрикуючи антиамериканські гасла, домагається від західньонімецького уряду постанови із засудом політики Адміністрації президента Роналда Реґена. Побоюючись захоплення приміщення німецької амбасади, сандіністи наказали поліції і військові прийняти всі міри охорони будинку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

„Закладники" в Теграні та в Бейруті

На пресовій конференції президента Реґена в минулий вівторок, 18-го червня ц.р., журналісти кількакратно переводили паралелю між 40-ка американцями із схопленого злочинними терористами пасажирського літака TWA 14-го червня ц.р. із 52-ма „закладниками" в столиці Ірану Теграні з часу урядування президента Джиммі Картера. Тодішня й теперішня ситуації були безумовно дуже подібні: чужинецькі злочинці — терористи в'язнили в обох тих випадках американських громадян і Америка, найсильніша мілітарно країна у світі, була безсильна супроти терористів, які знущалися й убивали американців; тоді у Теграні при насильному захопленні американської амбасади згинув вояк на сторожі і тепер схоплювачі літача вбили одного морського піхотинця. Деякі, неприхильні Роналдові Реґенові журналісти недвозначно критикували Президента, що той, кандидуючи тому п'ять років, закидав Джиммі Картерові слабість і невміння визволити „закладників", а тепер сам неначе наслідує Картера.

Президент правильно вияснював, що поруч із подібністю ситуацій — є між ними таки поважна різниця. Бо тоді, у 70-их роках схоплення всього персоналу американської амбасади в Теграні і пізніше поверх дволітнє в'язнення 52-ох її членів сталося з волі і під протекторатом тамошнього уряду. Всіх „закладників" тримали в одному будинку амбасади. Відповідальним був за них іранський уряд аятолли Хомейні, який прикривався „студентами", які насправді у великій більшості були членами іранської політичної поліції. Тепер же американський пасажирський літак схопили після його відлету з летовища в Атенах анонімові терористи, які за даними американської і французької розвідок належать до тієї самої терористичної іранської організації „Свята війна", яка складається із членів секти шіїтів, що їх є в Ливані один мільйон. Вони замешкують дільницю Бейруту окуповану від літ сирійським військом. Реґен привильно вказував на найперше завдання Уряду — зберегти при житті і дочекатися волі в'язнених американських громадян, — а кожна збойна спроба звільнити їх силою автоматично спричинила б винищення їх їхніми фанатичними сторожами, які ненавидять Америку це і була б мала сатисфакція, що у такій збройній операції згинуло багато шіїтів—поруч із американцями і невинними цивільними жертвами. Реґен буквально заявив, що „ми є проти террору" а така збройна операція націлена на визволення в'язнених американців хоч була б морально виправдана — була б таки актом терору супроти винних, але й невинних цивільних мешканців Бейруту.

Проте більшість в американському народі сприяє збройному виступові Америки в обороні своїх громадян, тероризованих й убиваних чужинецькими злочинцями. За останніми оприлюдненими опитами понад 50 відсотків опитуваних осіб по всій Америці сприяють навіть такій військовій операції, яка могла б перетворитись у велику війну. І тому ситуація президента Реґена та всієї державної верхівки страшенне трудна і важка. Державний секретар Джордж Шулц, людина відповідальна за закордонну політику і звеличник „тихої дипломації", віддавна поручав збройний виступ проти аґресивного експорту комунізму. Але Шулц непослідовний: бож центром експорту комунізму у світі є Москва, а він відомий противник провокування вибуху третьо. світової війни в добі атомової зброї.

В обороні колишнього президента Джиммі Картера треба сказати, що він правильно зволікав з плянуванням збойного визволення „закладників" в Ірані, поки була надія, що можна буде добути їх на волю дипломатичним шляхом. І тоді в акцію визволення їх мирним шляхом включалися різні міжнародні чинники, включно з генеральним секретарем Об'єднаних Націй Куртом Вальдгаймом, який полетів до Теграну і зазнав упокорення від аятолли Хомейні, який його навіть не захотів прийняти. Джиммі Картер теж плянував збройну акцію проти Ірану і плян був добрий, виготовлений в деталях, але технічна підготова була погана і при його реалізації спроба не вдалася і Картер мусів відкликати цілу ту операцію.

Хоча деякі коментатори твердять, що Роналд Реґен прагне перейти до історії, як великий миротворець, можна сумніватися, чи він проковтне спокійно те приниження, що його тепер зазнає Америка і він сам, американський Президент, і чи він погодиться, щоби за його президентури вороги Америки глузували, що Америка є „беззубим тиґром" або „безсильним велетнем, що вміє тільки кричати". Роналд Реґен не потребує уже виборчих голосів, але, як колись Джиммі Картер до глибини обурений і ображений. Тому не є виключене, що фанатичні шіїти із „Святої війни", які граються вогнем — таки можуть довести до вибуху полумени, в якому самі можуть згоріти.

Микола Бараболяк

ДУМКА НА МАРҐІНЕСІ ПЕРЕГОВОРІВ У ЖЕНЕВІ: ПИТАННЯ „ВІДСТРАШЕННЯ"

У попередній статтейці на тему женевських переговорів ми намагались з'ясувати питання, чому американська сторона не може заздалегідь виректися ідеї розбудови не-нуклеарної протинуклеарної, зброї відомої під назвою „зоряної війни". Ціла суть і вартість нуклеарної зброї в її більшій силі „відстрашити" від війни. Погроза, Америки, що на випадок совєтської агресії конвенціональними збройними силами на Европу Америка вжиє нуклеарну зброю, втратила свою достовірність „відстрашити". У зв'язку з тим, хочемо розглянути дещо ближче вагу того концепту „відстрашення", яким людство мало досі надію охоронитися від нуклеарного голокосту.

Дехто вихвалює нуклеарну зброю як найбільше досягнення людства. Є малі війни. Але існування нуклеарної зброї хоронить перед новою світовою війною. Між Першою і Другою світовими війнами минуло тільки двадцят літ. А від Другої війни маємо вже спокій сорок років. Колись війни вважались продовженням політики „іншими засобами". Нуклеарна зброя не є засобом, яким можна досягнути якусь політичну ціль. Нуклеарною війною можна довести тільки до взаємного знищення. Після тої війни не було б що історикам аналізувати, вона принесла б історії кінець. Надія що ця надзвичайна зборя унеможливить війни на майбутнє і народи дійдуть врешті до якогось замирення на принципах справедливости, існує, але певности нема.

Схорона від війни залежить не тільки від мілітарних, технічних, політичних, дипломатичних й інших факторів. Чи не вирішальним, є тут таки людський фактор. Хто заґарантує, що нині чи завтра не найдеться другий такий схізофренік як Гітлер, який може вманеврувати світ у нуклеарний голокост? Що отже, коли „відстрашення" заведе? Іншими словами — випрацьовано якусь стратегію на той випадок? Коли пригадати енунціяції останніх американських секретарів оборони — Шлезінджера, Бравна, Вайнергера — то находимо в них тільки загальникові фрази, що і зрозуміле, або стратегію стосовану і випрактиковану в дотеперішніх зударах конвенціональною зброєю. Не враховується питоменностей нуклеарної війни. Конкретно, коли береться до уваги можливість атаки совєтів на европейському фронті, то говориться про протинаступ тактичною (малою) нуклеарною зброєю в надії, що совєти „отверезіють" і скомандрують „давай назад". У ніякому разі не передбачається, що Америка могла б вжити „важку" нуклеарну зброю націлену на СССР.

Оборонні плянування Заходу дуже неясні і неспрецизовані. Ми їх, очевидно, не знаємо, бо вони тайні, але з коментарів на цю тему видно ясно, що ці пляни— це властиво ніякі пляни. Коли Америка мала незаперечну перевагу і монополь на нуклеарну зброю, ніяких плянів і не треба було. А нині? Плянується вжити зразу конвенціональні альянтські збройні сили, а що відомо, що вони не пара совєтським, то говориться про „тактичну" нуклеарну зброю, та коли б і це не стримало совєтів, то тут плянування вривається. Тоді було б неминучим уживати стратегічну зброю (велику), а в тому випадку кінець плянуванні та історії. Гумористичними є такі пляни як знівечення совєтських ліній комунікацій, командного складу, що нагадує прийоми Другої світової війни, а не нуклеарної. Ще найбільш глузду у формулі „MAD-у" — взаємного тотального знищення. Наївно є думати, що совєти зважившись на атаку, завернулись би в половині дороги.

Але в Европі ніхто не вірить у совєтську агресію у найближчих роках, не вірить теж, що на випадок такої

(Закінчення на стор. 4)

Іван Боднарук

ІЗ ЩОДЕННИКА СКИТАЛЬЦЯ

I

На короткий час ситуація на східньому фронті покращала і в Стрию більш-менш стало спокійніше життя. Все ж таки серед німців запримічувано щораз більше деморалізацію і брак охоти далі воювати. Почали кружляти сплетні про якісь мнимі переговори німців з Англією в справі спільного походу на большевиків. Очікувана німецька офензива не приходила. Прийшов натомість десант альянтів у Франції, а совєтські літаки стали бомбардувати Львів та інші міста Галичини. Налетіли літаки альянтів на Дрогобич і зовсім знищили „Польмін". Налет відбувся в годинах праці, тому жертв було багато.

Німці проголосили, що хто хоче, може виїхати евакуаційними потягом на Захід, „щоб відтяжити мешканців міста". Чимраз тривожніші вісті проходили про поширення діяльности большевицької партизанки на терені Галичини. Наші люди, що скрилися були в Карпатах, налякані появою партизанів у Скільщині, почали вертатися до Стрия. Перший раз перейшли большевицькі партизани Либохору, Грабовець скільський і біля Головецька скрутили на Козьову й Оряву. А в червні почали вже нападати вночі на Головецько і грабувати людей, особливо втікачів із Стрия і Львова. Напади повторялися систематично щодругу ніч. Видно було, що хтось із селян був із ними в контакті.

Стероризовані нападами большевицьких партизанів, ми почали цінніші речі відвозити назад до Стрия. А тим часом большевики зробили пролом, розбили під Бродами нашу дивізію і почали йти вперед. У Стрию зчинилася паніка. Я спакував деякі речі до валізки й пішов на станцію, щоб поїхати до Головецька. Від ранку сидів я на пероні, сподіваючись, що вдасться мені поїхати якимсь військовим транспортом. Транспорту не діждався, зате захопило мене тут бомбардування міста большевицькими літаками. Я втік до протилетунського рова, де сховалися теж мадяри й совєтські полонені. Переночувавши вдома, пішов я до церкви помолитися, бо саме була неділя чи свято Петра й Павла. Над'їхала попри церкву фіра, на якій я побачив свою ученицю з ріднею із Слобідки. Згодилися мене взяти, якщо за годину буду готовий із багажами на торговиці. Задиханий приніс я свої речі й ми поволі поїхали, а перед нами й за нами тягнулися непроглядні валки возів, головно німецької жандармерії і української поліції. На вечір заїхали ми до Синевідська і зупинилися тут на ніч. Цілу ніч була злива й ми добре померзли, ночуючи в стодолі. Вранці поїхали далі й затрималися в Скольому, де вже був увесь Союз Кооператив і чимало людей із Стрия. Вони зібралися на нараду й рішили втікати на Словаччину, яка погодилася прийняти 30,000 наших втікачів. Смерком дістався я підводою Нарожняка до Зелемянки. Він уже їхав закордон. Ніч холодна, дзвонимо з холоду зубами. Голодний пересидів я на його фірі до ранку і вранці пішов пішки до Головецька, залишивши свої речі на фірі.

Застав я жінку пригноблену: вона чула про бомбардування Стрия, знала вже, що я в той час сидів на станції. Щоднини ходила до церкви за мене молитися і останні дні дуже на ній відбилися. Наш господар збайдужнів до всього, приголомшений останніми подіями. Вистачила яканебудь дрібничка й кожен починав сваритися. Повечерявши ще завидна, ми не світили: сідали й надслухували, чи вже не йдуть большевицькі партизани. На всякий випадок ставили на столі вечерю для непрошених гостей, щоб їх тим одобрухати. А вони приходили о 9-ій а інколи й о 1-ій уночі. Зашелестіло щось, надійшов хтось дорогою — ми здригалися, думаючи, що вже йдуть. Приходство опустіло, бо парох із родиною втік уже на Словаччину. Наші приятелі — втікачі найняли за одяг фіру й утекли з Головецька. Ми були в розпуці, не знаючи, що робити. На щастя, до села приїхало німецьке військо. Була це рота, яка довозила на фронт амуніцію. Фірманили совєтські полонені, італійці-бадоліївці та один фін. Військо дуже нищило селян, бо косило овес, плюндрувало городи, забирало сіно й коней. Зате припинилися напади совєтських банд і ми могли спокійно спати.

А большевики дійшли до Сколього й тут зупинилися. Їхні літаки почали щодня налітати на села, кидали бомби і стріляли до людей з бортової зброї. Щоднини треба було кілька разів тікати з хати й ховатися в пивниці. Вкінці прийшла евакуація. Ортскомандо дало наказ усім збігцям спакуватися, і на другий день мали приїхати по нас військові підводи й нас завезти на Закарпаття. Важко було нам кидати Головецько й прихильних селян. Пакуючись, жінка щохвилини відривалася від роботи й заливалася сльозами. Всі вхаті разом із господарем плакали. Було саме свято Спаса, коли нам довелося покидати останній клаптик рідної землі та їхати в світ заочі на важку й непевну еміґрацію. Щойно о 4-ій годині заїхали по нас підводи. Кожен хотів забрати на фіру все своє майно, тому не обійшлося без сварки. Пані К. почала суперечку, бо хотіла всі свої речі мати на споді, щоб не змокли. Селяни прощали нас з жалем і випроваджали аж за село.

Небо вкрилося олив'яними хмарами, немов сама природа віщувала, що наша скитальщана буде гірка й що не скоро вернемося до рідного краю. Заносилося на зливу. Але Бог зглянувся над нами: небо почало поволі прояснюватися, троки покапав дощ і знову випогодилося. Важкими гірськими доріжками котилася крок за кроком наша валка, що складалася із чотирьох підвод. У Тухлі зупинилися ми на перший відпочинок. Мусіли ховатися в ліс, бо перелетів над нами совєтський літак. Б. забрали з підводи свої речі й заявили, що поїдуть уранці. Але вони взагалі не вибиралися закордон і залишилися в Тухлі. Пізно вночі добилися ми до Опірця. Я з Д. весь час ішов пішки, тому поробилися мені міхурі на ногах. Страшно втомлений доплентався я до Опірця і думав, що бодай трошки вдасться мені здрімнутися. Але де там! Заїхали ми на подвір'я школи: там не було живої душі, тільки повно соломи, а вікна повибивані. Вояки з провідником транспорту пішли спати до кляс, а ми залишилися на возах.

(Продовження буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Лемківські церкви на виставці

Перш за все організатори цієї рідкісної і надзвичайної виставки (1-го і 2-го червня ц.р.), повинні були пам'ятати, що в Ню Йорку немає звичаю влаштовувати мистецьку виставку тільки на два дні. Особливо в соняшну весняну пору, коли люди зайняті вже думками і плянами про літо. Ввійшло теж тут у традицію відкривати виставки в неділі, по Богослужбі, десь коло 1-ої години, а не в суботу. Реклями потребує виставка не тільки почерез пресу і радіо, а теж безпосередньо через людей, головно з допомогою організацій. Маємо на думці наших лемків, які в цю саму неділю відбували свій пікнік, у сусідньому Йонкерсі. Коротко, прецікава, навіть зворушлива фотографічна виставка старовинних церков, що повинна була притягнути до себе сотні глядачів, не осягнула своєї цілі.

Оця виставка відбулася в залі Українського спортового клюбу і її спонзорував Українським Музей у Стемфорді. Та це тільки формальність. На ділі, всі світлини і дереворити відомого ґрафіка, жителя Кракова, Тирса Венгриновича, придбав д-р Мирослав Клюфас із Ню Йорку. А далі і всі приготування та клопітлива праця пов'язана з показом світлин тяжіла на ньому. Помічним йому в дечому (головно написи) був інж. Нестор Пінковський. Проте вагомого списку-каталогу світлин чомусь не було докінчено і глядач по 45-ій світлині, мусів уже орієнтуватись не на каталог, а на написи під ними. А світлин було понад 100.

Оці чорнобілі світлини величиною 5 на 7 інчів, що їх автором є мистець Т. Венгринович, це першорядні праці. Можна подивляти, що йому в Польщі вдалось викликати на такому гарному рівні знімки наших церков. Всі вони композиційно бездоганні, фотографовані в більшості в часі коли дерева без листя, щоб обриси церков вийшли цілісно: чіткість світлин — зразкова. Це тільки технічна сторінка створення знімок, бо самі церкви на них — це розчулююча рідність і зворушлива краса.

Отже, поминаючи деякі недомагання у зорганізуванні цієї оригінальної виставки, наше громадянство, не прибувши на імпрезу і втративши досконалу нагоду подивляти і полюбуватись оригінальністю, красою і гордістю нашої Лемківщини, її одноразовими, дерев'яними церквами, зовсім не дописало в цьому випадку. Просто не було майже до кого сказати і коротке слово на відкритті виставки, що його виголосив директор Українського Музею у Стемфорді проф. Василь Ленцик.

Адже ми і за морями живемо для України. Чи її культура і краса стали нам зовсім чужою? Та ж оті, гідні подиву, твори нашого безіменного народного генія, височать у світі своєю мистецькою своєрідністю і оригінальністю архітектурної краси. А воно тим важливіше, що церкви ті, це вже майже історія. Вони бо самітні, без опіки вірних, поневолених і переселених польським безбожницьким урядом. Деякі розпалися,

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО „ПОКАЗ НАРОДНОЇ НОШІ ЯВОРІВЩИНИ" В ЧИКАҐО

Минуло вже більше, як півроку від показу яворівської ноші в Чикаґо, а люди все ще то тут, то там про нього згадують і висловлюють похвали і признання передовсім Пилипові і Володимирі Демусам. Головною причиною цього є перша за все непоінформованість глядачів, як теж неповний репортаж з цього показу у пресі.

Поперше, більшість зразків ноші придбали не самі Демуси — батьки, а передусім їх невістка Ірина Трощук-Демус і тому вона є власником більшости цієї колекції, що була показана на виставці. Вона вклала найбільше праці у відновленні строїв. Це ж власне Ірина була ініціятором цієї виставки і в більшості її „заслуга, що вся імпреза була докладно обдумана і з прецизією проведена", а не тільки Володимири Демус, як це було сказано в репортажі. Ірини ідея також випровадити весільну сцену, вона найкраще вивчила всі деталі яворівської ноші і звичаїв, вона передусім та, яка „любується у зразках мистецтва і зберігає родинний клейнод". Вона була душею виставки, з такою любов'ю, як рідко хто, віддалась їй, переживала кожний момент. Скільки труду у плянуванні, комплектуванні і врешті випроваджєнні на сцену поодиноких груп. Без неї цей показ не тільки не був би вдалий, але взагалі не був би можливий до влаштування.

Але, на жаль, про все це не було нічого сказано. Думаємо, що тих кілька слів доповнять репортаж і виправдають цей недогляд і неточність. Тим, однак, не хочемо відібрати признання у праці 101-му Відділові СУА — господарям імпрези.

Пилип і Володимира Демус
Вокіна, Ілл.

Д-р Василь Маркусь

ДО ПОЧАТКІВ НИЩЕННЯ УКЦЕРКВИ

Недавно ми відзначали сумні роковини арешту української католицької ієрархії в Галичині, події, що розпочала активну фазу нищення нашої Церкви на всіх українських землях. Відзначили ми цю подію спільними моліннями за душі спочилих Владик, священиків і вірних переслідуваної Української Католицької Церкви та за їх прославу як Ісповідників і Мучеників за Святу Віру. Відбувалися і збори-поминки, на яких пригадалося саму подію, з'ясовано її значення, щоб краще зрозуміти цілі ворогів Христової віри, а Української Католицької Церкви зокрема, і — врешті — усвідомити собі нинішній стан Церкви в Україні та спробувати вглянути у перспективи її майбутнього.

Сорок років — це доволі великий шмат часу, — це період в якому родяться і дозрівають дві генерації людей. Серед учасників вже є значно менше людей, що жили в час цих трагічних подій, від тих, які народилися після 1945-46 років. Як отож, потрібно нам пригадати середній і молодшій генерації події, які вони мало або й не знають з автопсії, а всім нам, навіть старшим, краще розкрити значення цього новітнього гонення християнства, що сталося на наших очах і на нашій батьківщині за останні чотири десятки років.

Насамперед, подамо історичне тло та вияснимо факти трагічних повоєнних років в Західній Україні на релігійному відтинку та спробуємо оцінити історично традиційну політику політичної і церковної Москви супроти нашого народу і його Церкви, а також представити нинішній стан Церкви і віруючих у нашій батьківщині

I

Новітня Голгота Української Церкви почалася з новою окупацією України совєтськими військами в 1944-45 роках. Якою страшною і нелюдяною, а з політичного боку загрозливою для існування української нації, німецька окупація в час війни не була б, проте на релігійному відтинку український народ не зазнав переслідування. Навпаки, області з православним населенням зазнали деяких полегш, бо там німецькі окупаційні чинники позволили на відкриття церков та заснування окремої Української Автокефальної Православної Церкви. Греко-Католицька Церква також не була переслідувана, хоч її діяльність була обмежена, наприклад, німецька політика виразно противилася якійнебудь дії чи спробам відновлення греко-католицизму на землях, де його царський уряд усунув перед сто чи шестидесяти роками.

Не такою була церковна політика совєтського режиму після 1943 року. У стосунку до Православної Церкви, Сталін змінив своє наставлення, бажаючи використати цю Церкву, як найбільш традиційну і російську інституцію для притуплення національного руху в новоприєднаних територіях; вона дістала не лише відновлену патріяршу структуру, але й практичні привілеї та допомогу супроти інших Церков, а головно упривілейоване монопольне становище, як національна Церква не лише російського, але й інших східньослов'янських народів імперії. У стосунку до інших релігійних об'єднань впроваджено політику толерування і поступового зменшення релігійних впливів, але й одночасної ізоляції від зовнішніх центрів даних церковних об'єднань. Це стосувалося насамперед Римо-Католицької Церкви, але також і різних протестантських об'єднань, що мали живі зв'язки із своїми закордонними одновірцями чи центрами.

Щождо українців греко-католиків, які у своїй масі після 1945 року знайшлися під безпосередньою совєтською контролею, то супроти них совєтська політика була більш радикальна: супроти них треба було припинити зв'язки зі закордонним центром — Римом, а водночас знештралізувати цю Церкву як українську і припинити її ролю в українському національному житті як націотворчого чинника.

Звідси, до деталів продуманий плян ліквідації цієї Церкви, як окремої одиниці із власною структурою, ієрархією й ідеологією, та включення її в Російську Православну Церкву. Цей стратегічний плян не був ніякою імпровізацією чи примхою окремих людей, насамперед Сталіна. Плян знесення церковної унії Української Церкви з Апостольським Престолом і знищення окремої національної східньої і вселенської Католицької Церкви базувався на історичному досвідові російського уряду, на месіяністичних тенденціях російської національної Церкви, яка була постійно на послугах імперіялізму і російського націоналізму, і, врешті, на давніх і недавніх спробах, що їх уряд і Церква в Москві стосували супроти частин цієї Церкви, як тільки десь вона попадала під їх необмежену контролю.

Історія нас вчить, що найбільшим ворогом церковної єдности українців із Католицькою Церквою була Москва. Де тільки її рука сягала, Москва робила все, аби знівечити спроби церковного об'єднання, а існуючу унію зліквідувати. Так сталося на Правобережжі в час Катерини II, це ж зроблено на решті українських земель, що підпали під Росію у висліді поділів Польщі, на тимчасово приєднаних до Росії землях Тернопільщини після наполеонських війн, і з цілою уніятською Церквою під прямою російською адміністрацією в 1839 році, та, врешті, і на Холмщині, яка належала адміністративно до Польського Королівства та зберегла унію до 1875 року.

Найновішими спробами „навернення" уніятів на православ'я в XX столітті була політика царського уряду в тимчасово окупованій Галичині царськими військами в 1914-15 роках. Коли ця спроба графа Бобринського і єпископа Євлогія не вдалася, бо Росія в Галичині не втрималася, то російсько-православна місія звернула увагу на українську діяспору за океаном (де вона була активною й частково успішною через складні умови греко-католицьких вірних вже з кінця минулого століття) та на Закарпатті після Першої світової війни. На Галичину знову прийшла черга в 1939-41 роках, тобто в час першої совєтської окупації, де тепер вже совєтський уряд надумав випробувати старі царські експерименти. Знову короткотривала совєтська влада, не дала ніяких успіхів.

(Продовження буде)

Прощання пароха в Чикаго

Більше двох років тому прийшов до парафії св. Йосифа в Чикаго молодий парох о. Андрій Чировський, признанений нам Владикою Іннокентієм Лотоцьким, ЧСВВ.

Наша парафія його ентузіястично вітала і справді гарно нам з ним жилося. Під проводом о. Андрія парафія розвивалася, прибуло до неї багато молодих людей, які з приємністю і духовою насолодою з іншими слухали його проповіді. Отець Андрій не лише витягнув парафію із боргів, але зібрав велику частину грошей для уфундування розмальовання церкви у чисто візантійському стилю, яке, до речі, почалося вже на весні 1984 року. Крім цього, о. Андрій придбав для парафії павук, хрестильницю, ікони та лямпади, задоволяючи цим літургічні вимоги та закріплюючи повноту нашої церкви і Богослужень у підготові до святкувань Тисячоліття Хрищення Руси-України в 1988 році.

Вміжчасі він вів епархіяльні дияконські курси, які закінчили чотири кандидати, що їх Владика Іннокентій недавно висвятив. Отець Андрій займався й іншими справами для добра парафії і церкви.

В червні, 5 літ тому, о. Андрій був поставлений у священичий стан. І так сталося, що в неділю, 2-го червня ц.р., ми відзначили цей в його житті великий день бенкетом, на якому рівнож прийшлося прощати о. Андрія. За згодою Владики Іннокентія він став професором східньої богословії та патристики при високій школі - Католицька Богословська Спілка в Чикаго, щоб там ще краще послужити в справі поширення знання про нашу Церкву і наш обряд серед чужинців і своїх. Треба підкреслити, що о. Андрій буде єдиним українським викладачем східньої богословії у ЗСА. На щастя, о. Андрій не покидає нас цілком, але залишиться, щоб допомагати в парафії новому парохові, о. Михайлові Кузьмі, в неділі й свята.

Вранці в неділю о. Андрій відправив урочисту Св. Літургію з дияконами. Зворушливим було прощання о. Андрія, коли він на колінах прохав вибачення тих, яких він міг був вразити.

Прощальний обід почався словом Л. Паньків, голови Парафіяльної ради, що передала ведення програми о. дияконові д-рові Андрієві Онуферкові. Отець А. Чировський провів молитву. Згодом о. диякон Онуферко розповів коротко життєвий шлях о. Чировського, а зокрема підкреслив, що св.п. Патріярх Йосиф, його щирий покровитель, наказував йому держатися науки, закінчити докторат та працювати на науковому полі. О. Мельник розповіла гумореску про те, що парох ніколи парафіянам не може догодити.

Попрощав о. Андрія і новий парох о. Михайло. Отець А. Чировський подякував всім парафіянам за їхній труд, для добра парафії і за щиру співпрацю, а зокрема Т. Мельникові, який разом зі своєю родиною були душею парафії св. Йосифа і ніколи не щадили для неї праці. Він подякував колишньому і теперішньому головам Парафіяльної ради і паням зі сестрицтва. На закінчення о. Михайло провів молитву.

На прощальному обіді було понад 200 людей, а було б їх багато більше, коли б не Зелені Свята за старим календарем. Багато членів парафії свв. Володимира і Ольги, де о. Андрій довго працював ще студентом, а потім дияконом і священиком, бажали бути на цьому вечорі для відзначення 5-річчя його священства. Власне, в цій парафії о. Андрій відправив свою першу Службу Божу та його парафія і сестрицтво з цієї нагоди звеличали величавим бенкетом.

Присутній

25-ліття священства о. Гуманицького

У неділю, 19-го травня ц.р., українська католицька парахія св. Миколая в Вотервліті, Н.Й., гідно і многолюдно вшанувала 25-річчя священства свого пароха о. Т. Гуманицького.

Отець Гуманицький народився 20-го лютого 1932 року в Бронксі, Н.Й. Ще в середній школі молодий Теодор виявив охоту стати священиком. Священичі студії почав він у римо-католицькій семінарії св. Йосифа у Йонкерсі, а закінчив їх у Католицькому університету в Вашінгтоні. 14-го квітня 1960 року Владика Амброзій рукоположив о. Теодора як першого священика висвяченого в стемфордській епархії.

Молодого священика призначено помічником парохії св. Михаїла в Йонкерсі. Від 1965 року він виконував різні функції в семінарії св. Василія і рівночасно опікувався парохією свв. Петра і Павла у Ансонії. Згодом його призначено парохом церкви св. Миколая в Гадсоні, а рік пізніше віддано під його опіку парохії св. Івана в Пітсфілді і св. Івана Хрестителя в Гантері. У вересні 1979 року єпископ Василь Лостен іменував його парохом церкви о. Миколая в Вотервліті, Н.Й.

Ювілейні урочистості розпочалися у неділю, 19-го травня ц.р. В годині 3-ій пополудні до церкви ввійшов ювілят в асисті священиків і вівтарних духовників. Цекровний хор під дириґентурою Ю. Кушніра маєстатично заспівав „Будь Ім'я Господнє", а біля тетрапеду їх привітали хлібом і сіллю. Службу Божу правив ювілят в асисті українських і римо-католицьких священиків. Гарно і мельодійно співав церковний хор, а деякі частини співали всі вірні. По Євангелії проповіді виголосили о. монсеньйор П. Скрінковський англійською, а о. М. Харина українською мовою. Многоліством закінчено Літургію.

Після цього відбувся бенкет з програмою в Маріо ресторані в сусідному Трою, який попередив короткий коктейл. Бенкет, в якому взяло участь біля 350 парафіян, гостей, членів родини о. ювілята, включно з його матір'ю, розпочав хор під дириґентурою Ю. Кушніра співом „Отче Наш". Довголітній парох Вотервліту о д-р Богдан Волошин, якого присутні вшанували вставшим з місць, довготривалими оплесками, провів молитву. Коротку промову, переплітану гумором і цікавими історіями, виголосив о. І. Терлецький, префект студентів семінарія св. Василія в Стемфорді, а коротку мистецьку програму виконав церковний хор. Хор проспівав „Блажен Муж" ор. А. Гнатишина і „Через поле широкеє" ар. Котка. Сольоспівав В. Літинський. Треба тут згадати, що церковний хор був мистецькою прикрасою вечора.

Українською мовою говорив о. митрат В. Андрушків із сусіднього Коговзу. Замість окремих привітів і поздоровлень, цим разом зроблено щось нове: Галина Коширак і Яків Ігнатоль виголосили їх від організацій Вотервілту і околиці спільно, і це скоротило програму. Головну промову про ювілята виголосив його приятель о. Лоренс Доглас із Гартвик коледжу, а після нього сам ювілят у цікавий спосіб подякував усім і поділився із присутніми маловідомими споминами із свого життя. На закінчення мати о. Гуманицького п-і Марґарета Олбрайт піднесла тост за здоров'я свого сина, а присутні заспівали „Многая літа"!.

Потім був обід, під час якого грала оркестра. Жіночий хор закінчив офіційну частину бенкету співом „Богородице Діво" А. Гнатишина, а кінцеву молитву виголосив шкільний товариш ювілята о. Джан Мілі.

Ювілейному комітетові, який в основному складався з молодших членів парохії, належиться велике признання за проведення ювілейних торжеств, в яких взяло участь багато людей молодшого віку. Програма, хоч включала багато точок, була взірцево проведена, була цікава і тривала приблизно одну годину.

В. Літинський

Похорон сл. п. Р. Завадовича в Чикаго

В п'ятницю ранком, 31-го травня ц.р. сумна вістка блискавкою облетіла Чикаго, що тут у ранніх годинах в місцевому шпиталі помер після довгої недуги сл. п. проф. Роман Завадович.

Письменник і поет, який все своє життя присвятив літературі для дітей і молоді, довголітній співредактор дитячого журналу „Веселка", автор незлічених поезій, які появлялися в усіх дитячих і молодечих журналах та шкільних підручниках, автор численних оповідань та повістей для молоді, журналіст, громадський і церковний діяч, надзвичайний професор філії Українського Католицького Університету в Чикаго, взірцевий патріот і християнин — це сильветка проф. Романа Завадовича, якого ми всі знали ще і як високо-культурну, шляхетну людину, який був до всіх ласкавий та привітний.

Похоронні відправи почалися в неділю Зелених свят, 2-го червня, Парастасом, який спільно відслужили о. митрат М. Бутринський, настоятель собору свв. Володимира і Ольги, та парох катедри св. Миколая о. В. Климчук. Чудово співав Молодечий Крилос зі собору свв. Володимира і Ольги під орудою о. П. Ґаладзи. Тоді ж прощальну промову виголосив проф. д-р В. Маркусь, який попрощав покійного від філії УКУ та Патріярхального товариства, а інж. С. Ґоляш прощав професора від вояків УПА та Братства св. Андрея, де покійний був членом від початку його існування і де в останніх роках одержав почесний титул Старшого Брата. Хоругва Братства св. Андрея супроводжала покійного під час усіх похоронних відправ.

У понеділок вечором відслужили Панахиду, разом з о. митратом М. Бутринським, о. А. Шаґала з катедри св. Миколая і о. А. Чировський з церкви св. Йосифа. Співав чоловічий хор „Ірмос" парафії свв. Володимира і Ольги під орудою проф. Р. Андрушка. Під час Панахиди сумівська молодь мала почесну стійку зі своїм прапором.

З прощальним словом виступив проф. М. Семчишин, який прощав покійного від Золочівської землі та як товариш студій. Д-р О. Фаріон прощав сл. п. Р. Завадовича від парафіяльної ради собору свв. Володимира і Ольги як примірного парафіянина та будівничого собору; станична мгр Л. Ткачук — від Пластової Станиці; діти Рідної Школи прощали свого письменника і поета коротеньким віршем; юнак Ю. Заяць — від дітей і молоді; В. Зельвак — від товариства „Українська Учительська Громада", письменниця Гання Черінь—від ОПЛДМ, а О. Мудра — від Літературного Фонду творів Романа Завадовича в Чикаго.

Сам похорон почався у вівторок, 4-го червня, о год. 9-ій рано Панахидою в похоронному заведенні Музики і Сина, яку відправив о. П. Ґаладза. Тіло покійного перенесено опісля до собору свв. Володимира і Ольги, де чин похорону відправив Владика Іннокентій в співслуженні о. митрата М. Бутринського, о. П. Ґаладзи і о. М. Панчука зі собору свв. Володимира і Ольги та о. А. Шаґали з катедри св. Миколая. Глибоку змістовну проповідь виголосив о. митрат М. Бутринський, цитуючи часто слова покійного. В соборі також попрощав покійного Романа Завадовича Владика Іннокентій. Собор свв. Володимира і Ольги був переповнений, бо участь у похороні взяли також діти цілоденної школи св. Миколая. Домовину несли: проф. д-р В. Маркусь — від собору свв. Володимира і Ольги, Р. Вжесневський і М. Шафранюк — родина з Торонто, С. Горалевський — родина з Чикаго, д-р Юрій Кузич — від Станичної Старшини, інж. Юрій Кавка і інж. Богдан Гірняк — від пластового сеньйорату в Чикаго, проф. Адам Антонович — від Літературного Фонду ім. І. Франка, юнаки Юрій Заяць і Борис Боднарук — від пластової молоді і юнацтва, інж. Роман Заяць — від Літературного Фонду творів Р. Завадовича в Чикаго.

Понад 50 авт супроводжали домовину з тлінними останками на цвинтар ся. Миколая, де останню Панахиду відправили отці собору свв. Володимира і Ольги о. митрат М. Бутринський, о. П. Ґаладза і о. М. Панчук.

У похоронних відправах взяло участь дуже багато людей, які прийшли попрощатися з покійним. На бажання родини приятелі та знайомі складали пожертви на Літературний Фонд творів Романа Завадовича замість квітів на домовину, хоч квітів також було дуже багато.

Після похорону в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги відбулася традиційна тризна, в якій взяло участь понад 100 осіб. Під час тризни пращав покійного від Літературного Фонду ім. І. Франка проф. А. Антонович, а д-р Павло Турула від товариства „Самопоміч", Р. Вжесневський — від родини з Торонто, Орися Гарасовська від Сестрицтва Покрова Пресвятої Богородиці, а о. М. Бутринський — як господар і настоятель собору свв. Володимира і Ольги. Син покійного — Роман Завадович, мол. подякував усім за участь у похороні.

Далеко від рідної золочівської землі виросла в Чикаго ще одна могила вірного сина України, який все своє життя присвятив вихованню молодого покоління, яке є привдивим скарбом кожного народу. Для нього, для цієї молоді, трудився він і скарбницю української літератури збагатив плодами свого духа, з якої це багацтво будуть черпати майбутні покоління української нації.

Галина Заяць

Лемківські...

(Закінчення зі стор. 2)

інші зруйновані або замінені на якісь там склади. А тим часом переселені лемки тиняються на чужині без церков. Чи ж не цікаво кожному свідомому українцеві побачити ці національні скарби, цю заникаючу історію нашої культури?

Крім кількох десятків глядачів, був на виставці дехто з наших мистців і одушевлений зробив собі нашвидкоруч деякі накреслення бань для своїх власних композицій. Дехто знову відфотографовував собі деякі церковці. Оці прекрасні дерев'яні, трибанні церкви з високою першою, нижчою другою і найнижчою третьою банею, зі своєю квадратною формою — одноразові. Деякі церковні побудови походять ще з часів перед Сагайдачним і Хмельницьким, бо з початків 1600 років. Найстаршої з 1517 року тут немає. Такі архітектурні перлини, як церква в Поворознику, Жеґестові, Щавнику, Лабовій, Крампній, Катані, Чертяжі чи Климівці залишаються в пам'яті назавжди.

Не менше приманювала до себе і низка гарних, чорнобілих дереворитів Т. Венгриновича, які зображували теж красу тих же наших, лемківських церков. Дехто з наших людей може почванитись деякими дереворитами набутими від мистця давніше, як він приїздив зі своїми працями до ЗСА. Тепер не було покупців на ці мистецькі твори, бо наші люди пішли... весґувати. Яка шкода для громади, що проґавила цю рідкісну, культурну і таку іншу виставку.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

ІЗРАЇЛЬ ЗВІЛЬНИТЬ усіх 766 ливанців-шіїтів, захоплених в полон ізраїльськими військами під час відступу з південної частини Ливану, якщо терористи-шіїти негайно звільнять без жадних передумов усіх американських закладників і віддадуть літак американської повітряної лінії TWA. Так принайменше думають деякі офіційні особи в ізраїльському уряді, які розуміють позицію ЗСА і Адміністрації президента Роналда Реґена.

РЕНЕ ЛЄВЕК, ЛІДЕР партії сепаратистів, які змагали до відокремлення провінції Квебек від решти канадських провінцій і створення франкомовної держави, зрезиґнував зі свого становища лідера партії і прем'єр-міністра провінційного уряду. Згідно з тамошнім законом він залишиться прем'єром, аж до часу підшукання іншої особи, але не довше як на 90 днів, бо цього вимагає правильник його партії. У висліді його сепаратистської політики у Квебеку створилась не тільки криза в уряді, але також в його власній партії. Минулого місяця з постів міністра зрезиґнували сім осіб, створивши тим самим поважну кризу у цілій провінції.

ФІЛАНТРОПІЧНИЙ ФОНД МекАртура оголосив про нагородження черговими грошовими преміями осіб, які досягли успіхів у літературній, науковій та громадській діяльности. В числі лавреатів премії МекАртура, яку ще називають „премією геніїв", є совєтський дисидент фізик Валерій Чалідзе, який проживає в ЗСА. В. Чалідзе заснував видавництво „Хроніка", що спеціялізується у правозахисній літературі, та „Чалідзе паблікейшенс", яке видає книги різної тематики.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ прийняла законопроєкт, згідно з яким американський Уряд повинен робити натиск на уряди чужинецьких держав з тим, щоб вони створили на летовищах своїх країн кращу систему безпеки. Законопроєкт пропонує, щоб секретар Департаменту транспорту ЗСА контролював стан заходів безпеки на летовищах тих країн, куди літають пасажирські літаки американських ліній. Справа йде про заходи, які повинні попередити можливість схоплення літаків терористами.

У ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої ніколи незабутньої ДОНІ

бл. п.

МАРУСІ ГОРБАНЬ

(* 11. 15. 1957 — † 6. 29. 1975)
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

ЗА УПОКІЙ ЇЇ ДУШІ

у п'ятницю, 28-го червня 1985 р., о год. 8-ій ранку, у церкві св. Андрія, в Пармі, Огайо;
в суботу, 29-го червня 1985 р., о год. 8:15 ранку і рівнож о год. 5:30 веч., в катедрі св. Йосафата в Пармі, Огайо.

Просимо Друзів і Подруг та Знайомих згадати Покійну Марусю в цей день у своїх молитвах.

Мама — КАТЕРИНА
Тато — МИХАЙЛО
Сестра — АННА з мужем і дітьми

З болем повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 22-го червня 1985 року з волі Всевишнього відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДУНЬО І ПРАДІДУНЬО

бл. п.

МИКОЛА МАХОБЕЙ

народжений 1893 р. в Західній Україні.

ПОХОРОН відбудеться дня 26-го червня 1985 р. з української католицької церкви у Фініксі, Арізона.

Горем прибиті:
дружина — МАРІЯ
дочка — МАРІЯ РОБАК з мужем БОГДАНОМ
син — ВОЛОДИМИР з дружиною ВАРВАРОЮ
дочка — ВІРА ГАВРИЛЯР з мужем ВАСИЛЕМ
дочка — ЛЮБОМИРА МАТКІВСЬКА з мужем ОЛЕКСАНДРОМ
син — МАРКІЯН з дружиною ОРИСЕЮ
внуки: РОСТИСЛАВ, РОКСОЛЯНА, АНДРІЙ, ЖЕНЕТА, ЕВА, ЛІДА, ТАНЯ, ЛЮБА, ЛІДІЯ, БОГДАН, МАРКІЯН, ТАНЯ
правнуки: ЛІЛЬЯНА, ІРИНА, ВІРА, РОСТИСЛАВ, МИКОЛА
Ближча і дальша Родина в Америці, Арґентині і в Україні

Думка...

(Закінчення зі стор. 2)

агресії, дійшло б до вжитку нуклеарної зброї для оборони перед не-нуклеарною атакою совєтів, тому в Европі такий сильний спротив проти насаджування там тої зброї. Европейці хочуть жити, а нуклеарну зброю вважають загрозою, а найголовніше безглуздям. Безглуздям, бо не вірять, що коли б СССР був готовий до агресії, ця зброя злякала б його. Подруге: Захід ніколи не наважиться її вжити, хоч би з уваги на факт, що 80 відсотків населення Европи противиться тому. Отже, яка тут логіка? Продукується цю жахливу зброю тільки для відстрашення, а на жаль, нею справжнього агресора Совєтський Союз не налякаєш, коли він насправді рішився заатакувати Захід.

То навіщо видавати більйони на дальші доповнення тою непридатною зброєю? На ге питання ніхто не вміє дати розумної відповіді. Обидві ворогуючі сторони втягнені у ці безглузді нуклеарні зброєневі перегони, впевняють себе і світ, що мусять мати тої зброї до біса і трохи для фантасмогоричного „відстрашення", а на ділі — ця зброя — то як би хтось обклав себе в своїх хаті тонами динаміту і грозив, що хто б задумав його грабувати вилетить у повітря, а його родина оцілі́є. Нуклеарна зброя-непридатна зброя, бо ні не відстрашує, ні не дає змоги „виграти", тільки програти. А так важко обом сторонам витягнути висновки з того факту, і принаймні заперестати перегони в її розбудові. Важко найти логічну відповідь на це безглуздя. Головна причина в недовір'ї сторін. Але коли цією зброєю ні відстрашити ворога, ні виграти у зударі, то чи не час принаймні припинити дальшу розбудову цієї зброї? СССР не ввів нуклеарну зброю як засіб досягнення політичних цілей. Може тому Америці припадає роля довести до знівечення тої жахливої зброї? Америка впевняє, що перед у перегонах веде Совєтський Союз і в нього — перевага, а це окреме питання, якого торкнемося в намаганні зрозуміти всю його заплутаність.

Дж. Андерсон...

(Закінчення зі стор. 1)

„земельна реформа" — при насильній, вимушеній зброєю колективізації селян і після виморення голодом тих, хто супротивлявся — коштувала Україні — згідно з деякими підрахунками — понад 7 мільйонів осіб.

Ті, що пережили сталінські чистки, зробили іншу, зрозумілу, помилку в 1941 році, вітаючи війська Гітлера як визволителів з комунізму, швидко пересвідчившись, що нацисти були талановитими наслідниками сталінських катів.

Чому ж Україна залишається надалі неспокійною? Більше, ніж будь-яка інша совєтська республіка, Україна „сприйнятлива для впливів із Східньої Европи; цей факт обумовлений, з одного боку, історичною близькістю Західньої Европи та, з другого боку, характером багатомовности населення України. Якщо б невдоволення в Україні зросло до такої міри, що це створило б „революційну ситуацію", то повстання в Східній Европі могло б запалити революцію в Україні".

Але спостереження Сі-Ай-Ей нагадують, що цього не сталося в 1968 році, не зважаючи на дуже поширені серед українців симпатії до чехів та словаків.

Існують два реальні факти, які утруднюють українським опозиціонерам боротьбу. Поперше, Україна, у відміну від сателітних країн, не має своєї власної національної армії. Подруге, українці на високих щаблях совєтського режиму ставлять льояльність партії вище над вірністю українській ідеї. Все, чого вони особисто добилися, українські високопоставлені комуністи завдячують центральній владі, — вони того свідомі.

Але, не зважаючи на те, що „не видно якогось серйозного сепаратистського руху", експерти американської секретної служби відзначають, що „український націоналізм радше зростає на силі, ніж слабшає".

Гармонія...

(Закінчення зі стор. 1)

пропагуванні української клясичної музики, яку проф. І. Соневицький зі справжнім зрозумінням і захопленням старається ширити серед зелених гір Гантеру. З якими труднощами це поєднано ми ніколи не сподівалися. Тут не йдеться про виконання цих мало відомих перлин української музики, які виходять далеко понад аматорщину і побутовщину, тому, що кожний з тих незнаних творів зустрічається із захопленням так української, як і чужої публіки, якої на концертах в Гантері завжди принайменше 35 відсотків. Але проблема є у відшуканні тих творів, у розписанні партитур і у вивченні їх відповідно виконавцями. Треба бути таким ентузіястом ширення невідомої української клясичної музики, як ним є проф. І. Соневицький, щоб послідовно та не зважаючи на всі технічні перепони впроваджувати її у репертуар тих літніх концертів, які є великим культурним надбанням українського Гантеру.

Рецензії в американській пресі з попередніх двох сезонів саме підкреслюють важливість того музичного центру в передаванні слухачам зрозуміння для клясичної музики мало відомих, а то й зовсім невідомих композиторів. Серед них вираховують В. Барвінського, В. Косенка, Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, Г. Китастого і І. Соневицького.

В останньому сезоні, пригадує проф. І. Соневицький, солістами серії концертів були: піяністка Юліяна Осінчук, співачка Марта Кокольська, піяніст Тома Гриньків, челіст Нестор Цибрівський і тріо „І трії" в складі: Й. Барківський, Н. Цибрівський і Т. Гриньків.

Вже недовгий час ділить нас від чергового музичного сезону у „Гражді". Із залишеної нами програми знаємо, що перший концерт відбудеться в суботу, 13-го липня, і в ньому виступить відомий вже широко українській публіці баритон Микола Фабрика, що співатиме ряд пісень при акомпаньяменті своєї дружини Ірини Фабрики.

В наступному концерті 27-го липня будуть грати: Й. Барківський, Н. Цибрівський і Т. Гриньків і це тріо дасть ще два концерти — 10-го і 24-го серпня ц.р. і 3-го серпня солістом буде Й. Барківський при акомпаньяменті Т. Гринькова, а 17-го серпня буде співати Е. Іванко також при акомпаньяменті Т. Гринькова. В усіх плянованих концертах поруч із творами світової слави композиторів будуть виконані також невідомі або мало відомі твори клясичної української музики композиторів М. Лисенка, Б. Лятошинського, В. Косенка, С. Людкевича, К. Данкевича і І. Соневицького.

Крім концертів у тому літньому сезоні Культурний Центр приготовив для українських мешканців Гантеру ще одну несподіванку як інформує проф. І. Соневицький — це курс мистецького слова під проводом керівника Студії мистецького слова Лідії Крушельницької, який заплянований на два перші тижні серпня.

Скоро заповняться українським гомоном численні приміщення Гантеру, а в слід за цим з „Гражди" залунають звуки музики — такі чисті та гарні, як ця природа, що іде їм назустріч.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ЛЕВ БЛОНАРОВИЧ — ЧЕМПІОН УСЦАК В ШАХАХ

19-ий турнір шахістів Української Спортової Централі Америки і Канади відбувся цього року на Союзівці з участю 14 змагунів. Цей **цікавий змаг українських шахістів 11 з Америки і 3 з** Канади, був присвячений **Українському Народному Союзові з нагоди ювілею 90-ліття.**

Турнір був добре зорганізований і фінансований, бо Батько-Союз дав 500 долярів на нагороди.

Після триденних завзятих ігор остаточний вислід був такий: перше місце здобув Лев Блонарович з „Черноморської Січі", який мав 4 і півточки. Ремісував в останній партії зі Зеноном Шпоном. Він виграв в дуже гарно і прецизно граній партії проти фаворита турніру Стефана Стойка і тим заслужено став першуном на 1985 рік. Ця партія була на високому шаховому рівні, а Лев Блонарович один з найтвердших шахістів.

Друге і третє місця поділили Стефан Стойко, „рейтінг" якого є понад 2,400, і Зенон Шпон. Цей останній зробив великі поступи.

Четверте місце зайняв Богдан Степаненко з Торонто, маючи три пункти. Слід підкреслити його висліди у всіх турнірах, він вибивається на чоло всіх українських шахістів.

П'яте, шосте, сьоме і восьме місця зайняли Сидір Новаківський, Філядельфія, Роман Кузиляк — Рочестер, Орест Коцюба — Пассейк, і Юліян Колтун, Філядельфія, здобувши дві і півточки.

Дев'яте і десяте місця поділили два наймолодші змагуни турніру, обидва здібні шахісти, Богдан Чолій з Торонто і Омелян Марків з Ню Гейвен. Вони здобули по дві точки.

Дальші місця, 11-те і 12-те, зайняли ветеран і ланковий Богдан Назарко, він — „душа" українських шахістів в Канаді, і молодий шахіст „Тризуба" з Філядельфії Богдан Кутко. Вони мали по одній і півточки. 13-те і 14-те місця отримали Лев Марків з Ню Гейвену і Роман Чучкевич із Союзівки.

На зборах шахістів, які відбулися в рамках турніру, переобрано майже ту саму управу: Богдана Назарка, Богдана Миндюка і Богдана Чолія ланковими на Канаду, а Сидора Новаківського і Романа Кузиляка на Америку.

Всі шахісти висловили щиру подяку за велику підтримку і зрозуміння від Головного Уряду Українського Народного Союзу, який підтримує всякі прояви нашого життя і діяльности для добра Церкви і нашого народу.

Шахісти ще раз дякують парохові Союзівки о. Богданові Волошинові за дозвіл уживати церковну залю під час турніру. Приміщення були чудові, всім сподобались і всі були задоволені. Турнір відвідало багато гостей, бо в той час на Союзівці відбувався з'їзд регенсбуржців, а між ними багато діячів спорту, як Е. Жарський, М. Снігурович, Роман Припхан, Б. Стебельський і спортовий редактор „Свободи" Т. Твардовський.

Інж. Лев Блонарович із чашою першуна.

УСВТ „Ч. СІЧ" — „РОВЕРС" С. К. 4:1

У неділю, 2-го червня ц.р., „Ч. Січ" відбула передостанню лігову зустріч за першенство вищої дивізії Ґарден Стейт Ліґи, яку закінчила видатною перемогою — 4:1. Завдяки цьому новому успіхові „Січовики" остаточно закріпилися в групі лідерів першої трійки, що, взявши під увагу сильну конкуренцію, треба уважати за непересічний успіх. Останні змагання з німецьким клюбом „Кікерс" вирішать долю перших трьох нагород цієї дивізії. Крім цього, „Ч. Січ" має ще важливу фінальну зустріч за чемпіонат і чашу Ню Джерзі з італійським клюбом з Трентону, що має відбутися на невтральному стадіоні в неділю, 16-го червня ц.р.

У звітовій зустрічі, що була ключевою щодо осягнення вищезгаданого місця між лідерами, „Січовики" вповні володіли ініціятивою, яку цим разом завершували ґолями. На відмічення заслужив капітан дружин Андрій Бакун, який в цих змаганнях здобув свій черговий „гет трик". В 20-ій і 31-ій хвилинах Андрій майже в ідентичних ситуаціях успішно завершив акції нашого нападу, здобувши вислід половини 2:0. Кілька хвилин після перерви знову Андрій своїм третім ґолем зустрічі здобув черговий „гет трик" сезону. В 78-ій хвилині Брієнза заскочив воротаря гостей своїм далеким стрілом, м'яч з якого несподівано влетів в сітку воріт „Роверс". Свого почесного ґоля гості здобули з карного стрілу в 82-ій хвилині, коли наші оборонці і воротар непотрібно придержували м'яч під своїми воротами, чим стягнули акцію нападу гостей, що закінчилася зарядженим суддею карним стрілом.

Склад „Ч.Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, Ромійо, Мурдзеф, Зулійо, Брієнза, Торій, А. Бакун, Рубалевський, Д. Бакун, Сабо, Кальдерон. Бракувало контужених Сабрія, Хмілевського та перешкоджених — Ткача д-ра В. Бакуна, Букачевського і Павлюса. Провідник В. Бакун.

Показник табелі ігор І-ої дивізії після цих змагань

	точок	голів
Німецький С.К. „Кікерс"	26:6	54:14
УСВТ „Ч. Січ"	24:10	39:20
Польський С.К.	22:12	50:28
Гавел „Кікерс"	21:13	44:24
С.К. „Роверс"	20:14	28:30
Принстон С.К.	19:13	42:24
Мадярський С.К.	14:22	34:43
Гантердон С.К.	11:22	12:46
Італійський С.К.	8:24	16:46
Ровей С.К.	4:28	15:46

ВІСТКИ З УКРАЇНИ
Київські і Донецькі футболісти у фіналі за чашу СССР

У четвер, 23-го травня ц.р. в Києві і Донецьку відбулися півфінальні змагання за чашу СССР, в яких обидві місцеві українські клюби здобули перемоги і цим самим закваліфікувалися до фіналу. Не зважаючи на той факт, що до фіналу ввійшли дві українські дружини, фінальна зустріч замість в Києві чи Донецьку чи евентуально в Харкові або Львові відбудеться 23-го червня ц.р. аж у Москві.

В півфінальній зустрічі кияни перемогли клюб „Іскру" з міста Смоленська, вислідом 3:0. Переможні ґолі для українського клюбу здобули: Балтача, Заварів і Яремчук. Цим змаганням в Києві приглядалося коло 33,000 любителів цієї гри. Донеччани при участі 40,000 глядачів подолали минулорічного чемпіона вищої ліги „Зеніт" з Ленінграду щойно після догривки карними стрілами вислідом 4:2.

На пресовій конференції після цих важких змагань тренер дружини українських вуглекопів, між іншим, сказав: „...Це дуже бажана перемога, як і сам факт виходу до чашового фіналу, певен, додадуть більшої впевнености у виступах за першість... А щодо київського „Динамо", то вже саме очікування зустрічі з ним потужно стимулюватиме підготовку. На сьогодні це, безумовно, найсильніша команда країни, добротно збалянсована в усіх ланках..." (Вікрот Носов).

Говорячи про своїх суперників у фіналі, тренер київської дружини Валерій Лобановський закінчив свої завваги такими словами: „...В душі кожен „уболівав" за давніх друзів-суперників з „Шахтаря", і ми таки маємо суперником у фіналі справжнього чашового бійця... У спорті велика мета підкоряється лише тим, хто прямує до неї через поєдинки, такі, як той, що нас чекає у фіналі розиграшу чаші СССР 1985 року. Можу сказати й так: життя спортовця певною мірою неповноцінне без таких поєдинків."

Львівські „Карпати" очолили показник табелі ігор

Здобувши підряд три перемоги з „Динамо" Ставрополь 1:0, „Ністру" Кишинів 4:0 та на виїзді в Краснодарі з місцевим клюбом „Кубань" 2:0, львівські футболісти висунулися на чоло показника табелі ігор І-ої ліги (західня зона) СССР, маючи досі здобутих 13 точок з 10-ти змагань. В складі „Карпат" виступають: Расулов, Рудковський, Гамалій, Буняк, Саулевич, Сиверін, Журавчак, Пасічник, Рафальчук, Дубровний, Тищенко, Бандура, Лендел, Малишенко, Гій, Хідіятуллін.

„Закарпаття" Ужгород — „Нива" Тернопіль 1:1

Цим змаганням в Ужгороді приглядалося 3000 симпатиків футболу. Обидві дружини виступають в ІІ-ій лізі І-ої групи, що складається з 14-ти українських клюбів. У складі „Закарпаття" змагаються: Надь, Касперський, Товт, Рущак, Галан, Пахомов, Ковач, Шангін, Дашкар, Зубанич, Леврінц, Ловська, Коман, Лукач, Мартиненко. Тренер І. Шандор. В складі тернопільської „Ниви" виступають: Кирієвський, Каталимов, Цисельський, Біскуп, Постовий, Шевцов, Ряшко, Венгринович, Яворський, Прядун, Чепіжний, Мацюпа, Ряшко, Гончарук, Галюта. Тренер М. Дунець.

„Буковина" Чернівці — „Поділля" Хмельницький 1:0

Після цієї перемоги „Буковина" зайняла 3 місце у вищезгаданій лізі. В складі цієї чернівецької дружини виступають: Мудрей, Гакман, Гафійчук, Гій, Сарафінчан, Угренчук, Черноус, Задорожняк, Максимчук, Шелепницький, Горлій, Гринчак, Мазур, Мглинець, Шмундяк. Тренером дружини є О. Павленко, його помічником є В. Богуславський.

(от)

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Ракочого, ст., подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановані такі турніри:

6-7-го липня — УСЦАК — Схід (юньйори в групах А і Б).
10-11-го серпня — Подвійні гри
30-го серпня - 2-го вересня — УСЦАК крайові
14-15-го вересня — Запрошеневий УНС
28-29-го вересня Подвійні гри Пласт
12-13-го жовтня — КЛК.